

КАФЕДРА історії української та зарубіжної музики

СИЛАБУС

ВАГНЕР І ВАГНЕРІАНСТВО

(НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ)

Освітній рівень	I, освітньо-професійний	Курс	3
Ступень освіти	Бакалавр	Семестр	6
Галузь знань	Кордовська Поліна Анатоліївна, доктор філософії, 02 Культура і мистецтво	ECTS	3
Галузь знань посада	старший викладач кафедри загального та спеціального фортепіано	Спеціальність	Аудіторних
Спеціальність викладача	<ul style="list-style-type: none"> https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=by7sAp0AAAAJ http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/general-and-specialized_piano/Kordovska.pdf 	Семестр	22
Освітньо-професійна програма	<p>ОП «Сольне інструментальне та вокальне виконавство», ОП «Хорове та оперно-симфонічне диригування», ОП «Музикознавство та композиція»</p>	Лекції	
		Семінари	10
		Практичні	-
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	58
		Семестровий контроль	залік

Інформація про викладача

Анотація навчальної дисципліни

Постать Ріхарда Вагнера є одночасно однією із найбільш впливових та найбільш контраверсійних в історії світової музики. Протиріччя, від яких страждають персонажі вагнерівських опер, були притаманні і самому композитору. Тим не менш, саме Ріхарду Вагнеру вдалося здійснити одну із найважливіших оперних реформ та залишити слід у історії не лише музики, а й світової культури в цілому. Слухачам курсу пропонується познайомитися з творчістю Ріхарда Вагнера та її різноманітними інтерпретаціями, специфікою Байройтського фестивалю, яким багато десятиліть керують нащадки композитора, а також впливами Вагнера на позамузичну культуру. Курс розроблено з використанням досвіду діяльності розробниці у якості учасниці Харківського Вагнерівського товариства (з 2018 року) та Стипендіата Вагнерівського фестивалю (м. Байройт, Німеччина, 2019 рік).

Курс є орієнтованим на студентів III курсу спеціалізації 025 – Музичне мистецтво та базується на знаннях та компетентностях, отриманих під час вивчення історії світової музичної культури. Здобувач повинен: *знати* періодизацію музики XIX століття, основні стильові напрямки оперної музики зазначеної доби та їх представників; *вміти* встановлювати відповідності та відмінності, узагальнювати інформацію; володіти навичками аналізу музичного тексту та музикознавчої літератури.

У результаті проходження курсу здобувачі освіти повинні *знати*:

- етапи життєвого та творчого шляху Ріхарда Вагнера та вектори його творчої діяльності;
- приклади вагнеріанства у світовій культурі;
- історію та особливості Байройтського фестивалю;
- знакові сценічні інтерпретації вагнерівських опер;
- яким чином творчість Вагнера репрезентована в Україні;

Уміти:

- пояснити специфіку впливів вагнеріанства на світову культуру;
- аналізувати сценічні інтерпретації оперних вистав.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**, зокрема,

загальні компетенції:

- ЗК1.** Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК2.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК7.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК8.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК9.** Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК11.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК12.** Здатність працювати автономно.
- ЗК15.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні (фахові) компетенції:

- СК3.** Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК4.** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.
- СК5.** Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК6.** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- СК7.** Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності.
- СК10.** Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- СК11.** Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК12.** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.
- СК13.** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК16.** Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
- СК17.** Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

Структура курсу

Змістовий модуль 1. Ріхард Вагнер і світова культура.

- 1.1. Композитор, критик, лібретист, арт-менеджер, філософ: хто такий Ріхард Вагнер?
- 1.2. Опері і не тільки: загальний огляд композиторської творчості Ріхарда Вагнера.
- 1.3. Вплив творчості Ріхарда Вагнера на музичну культуру останньої третини XIX–XXI століть.
- 1.4. Вагнеріанство у світовій культурі.
- 1.5. Ріхард Вагнер і Україна: впливи, зв'язки та перетини.

Змістовий модуль 2. Сценічні інтерпретації опер Ріхарда Вагнера: від співака до режисера.

- 2.1. Історія створення та перші роки існування Байройтського фестивалю.
- 2.2. Феномен Байройтського фестивалю у історичному контексті XX–XXI століть.
- 2.3. Опері Ріхарда Вагнера на світових сценах: історія інтерпретацій.
- 2.4. Режисерські втілення вагнерівських опер у XX–XXI столітті.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські заняття та самостійна робота, есе, презентація.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger, ZOOM, завантажуються на платформу Moodle тощо.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
64–74	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти.

90–100–A – відмінно – володіє повним обсягом знань курсу; повно і глибоко розкриває зміст теоретичного матеріалу відповідно до поставленого завдання; усвідомлює зміст музикознавчих понять і вільно володіє фаховою термінологією; ілюструє твердження відповідними прикладами, власними спостереженнями; вміє аналізувати та проводити аналогії, переконливо аргументує свою думку;

82–89–B – добре – уміє обґрунтовано, комплексно вирішувати поставлені завдання: окреслити життєвий та творчий шлях Ріхарда Вагнера; пояснити специфіку впливу творчості Ріхарда Вагнера на світову культуру; проаналізувати сценічну інтерпретацію оперних творів композитора, тощо;

75–81–C – добре – досить повно розкриває зміст теоретичного матеріалу відповідно до поставленого завдання; розуміє зміст музикознавчих термінів, проте не завжди точно їх використовує; загалом правильно виконує поставлені завдання, але допускає неточності;

64–74–D – задовільно – не розкриває зміст теоретичного матеріалу; не розуміє, або не до кінця розуміє значення спеціальних термінів, допускає помилки у їх вживанні; теоретичні положення не ілюструє конкретними прикладами, а у процесі вирішення практичних завдань не повно використовує теоретичні знання;

60–63–E – задовільно – вирішує поставлені завдання фрагментарно; демонструє задовільний рівень знань, не орієнтується у конкретних фактах та зразках музики;

35–59–FX – незадовільно (з можливістю повторного складання) – має поверхові уявлення про творчість Ріхарда Вагнера та її вплив на світову культуру, допускає помилки у фактах, демонструє відсутність теоретичних знань.

0–34–F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) – демонструє відсутність уявлень про творчість Ріхарда Вагнера та її вплив на світову культуру.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни є можливою участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика викладання дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» (<http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/PolozhennyaAkademDobrochesnist.pdf>) та «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ХНУМ імені І. П. Котляревського» (<https://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/KodeksAkademDobrochesnosti.pdf>).

Рекомендована література

- Черкашина-Губаренко М. Р. Вагнерівський фестиваль у Байройті: сторінки історії. *Аспекти історичного музикознавства*. Вип. VI : Музика і театр в історичному часі і просторі. Харків : ХНУМ імені І. П. Котляревського, 2013. С. 226–244.
- Черкашина-Губаренко М. Р. Ріхард Вагнер і український театр 20х років. *Музика і театр на перехресті епох*. Том I. Київ, 2002. С. 102–106.
- Черкашина-Губаренко М. Р. Ріхард Вагнер, Лесь Курбас і театр майбутнього. *Музика і театр на перехресті епох*. Том I. Київ, 2002. С. 136–139.
- Сердюк О. Ріхард Вагнер і музична культура Харкова: до 25-річчя створення Вагнерівського товариства в Харкові. *Духовна культура України перед викликами часу : тези доп. учасників IV Всеукр. наук.-практ. конф.* Харків : Право, 2021. С. 75–78.
- Сердюк О. Харків'яни і вагнерівський фестиваль у Байройті : культурні зв'язки. *Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського*. Вип. 1 (38).С. 18–29.
- Newman E. Wagner. London, John Lane, 1922. URL: <https://archive.org/details/wagner00newm/page/n19/mode/2up>